

Згоранець М.В.

Здобувач вищої освіти,

Керівник - к.е.н. доц. **Катранжи Л.Л.**

Донецький національний технічний університет.

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ МЕХАНІЗМОМ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ АГРАРНОГО СЕКТОРА

Анотація. Розвиток обліково-аналітичного забезпечення управління механізмом економічної безпеки аграрного сектору має відбуватися за умов: розуміння завдань і можливостей фінансового і управлінського обліку у системі інформаційного забезпечення управління економічною безпекою.

Ключові слова: економічна безпека; аграрний сектор; обліково-аналітичне забезпечення; фінансовий облік; управлінський облік; принципи; облікова політика.

Аграрний сектор є системоутворюючим для економіки України, гарантує забезпечення продовольчої безпеки держави, формує підґрунтя для розвитку сільських територій, впливає на екологічну та енергетичну безпеку, стимулює розвиток інших галузей економіки тощо.

Забезпечення економічної безпеки на рівні підприємства, галузі, регіону чи держави часто передбачає необхідність прийняття ефективних і адекватних ситуації управлінських рішень, що, у свою чергу, ускладнено швидкими і непередбачуваними змінами у зовнішньому середовищі, а тому вимагає формування якісного інформаційного підґрунтя для прийняття таких рішень.

Обліково-аналітична система управління економічною безпекою підприємства базується на обліковій і позаобліковій інформації, що дає змогу забезпечити необхідною інформацією поточне, оперативне і стратегічне управління підприємством для протидії внутрішнім та зовнішнім загрозам.

Важливими та необхідними етапами вдосконалення управління економічною безпекою підприємства на більшості вітчизняних підприємств є, на думку ряду учених, дослідження, аналіз і коригування зовнішніх та внутрішніх інформаційних потоків, які формують інформаційний базис для прийняття управлінських рішень [1,2].

З іншого боку, управління економічною безпекою являє собою безперервний моніторинг інформації бухгалтерії та економічної служби щодо рівня безпеки та ймовірності виникнення та розвитку внутрішніх і зовнішніх загроз та ризиків із подальшим прийняттям адекватних до ситуації рішень керівництва [3].

Не викликає сумніву той факт, що саме управлінський облік поєднує у собі інформаційні потоки, що надходять від різних структурних підрозділів або складових підприємства, а тому він може надавати суттєву інформацію про окремі аспекти економічних відносин як всередині підприємства, так і поза його межами.

Таким чином управлінський облік здатен виступати джерелом забезпечення актуальною і суттєвою інформацією спеціалістів при оцінюванні впливу ризиків та загроз економічної безпеки, аналізі ситуації, що склалася у внутрішньому та зовнішньому середовищі.

Головним завданням стратегічного управлінського обліку в контексті забезпечення економічної безпеки є надання інформації, необхідної для реалізації стратегії розвитку і безпеки підприємства, а також моніторингу його зовнішнього середовища з метою упередження виявлених загроз та небезпек.

З позицій забезпечення економічної безпеки шляхом безпеки прийняття рішень доцільно звернути увагу на наступні чинники. Насамперед, треба розуміти, що надлишок інформації не спрощує процес прийняття рішень, а, скоріш, ускладнює його, затримує чи, навіть, робить прийняття рішення неможливим або несвоєчасним.

Дуже багато підприємств несуть збитки через помилкові рішення, чи, що гірше, даремно використовують ресурси на обґрунтування малоефективних рішень. Діючи таким чином, вони також втрачають користь від прийняття правильного рішення.

Традиційно вважали, що між обсягом інформації і впевненістю у правильності прийнятого рішення є пряма залежність. З часом ця залежність змінилась, незважаючи на те, що можливості обробки інформації покращилися. Отже, має місце надлишок інформації і зростає обсяг неструктурованих даних, які є складними для тлумачення.

Саме для таких умов ведення бізнесу було створено Глобальні принципи управлінського обліку, використання яких, з нашої точки зору, є підґрунтям для формування безпеки прийняття рішень.

Принципи були розроблені Американським інститутом сертифікованих публічних бухгалтерів (AICPA) та Привілейованим інститутом управлінських бухгалтерів (CIMA), які разом налічують понад 600 000 членів і студентів з 177 країн світу [4]. Глобальні принципи управлінського обліку були розроблені під час громадських консультацій 2014-2015 років у CIMA та AICPA за участі керівників компаній, фінансових директорів, науковців, регуляторів та інших фахівців у 20 країнах на 5 континентах.

Зокрема, мова йде про такі Глобальні принципи управлінського обліку:

1. Комунікація породжує інформацію, що має вплив.
2. Інформація є релевантною.
3. Аналізується вплив на вартість.
4. Розумне керування вибудовує довіру.

Ці Принципи визначають передову практику бухгалтерського обліку, яка сприяє прийняттю складних рішень, що забезпечують сталу цінність.

Дані фінансового обліку, попри свою вагомість, не є достатньою інформаційною базою для прийняття рішень на майбутнє, через те, що вони орієнтовані на минулі події. Управлінський облік сприяє інтегрованому мисленню, котре дозволяє враховувати повний спектр даних, необхідних для прийняття рішень.

Ефективний управлінський облік оптимізує процес прийняття рішень, оскільки дозволяє отримувати користь з інформації. В його основі лежать найнадійніші докази та прогнозовані дані, що забезпечують більшу об'єктивність висновків чи суджень.

Завдяки своїй перспективній і зовнішній спрямованості управлінський облік пропонує структуровані рішення для неструктурованих проблем. Він дозволяє отримати необхідні дані, ретельно аналізувати їх і випрацювати обґрунтовані судження для прийняття ефективніших рішень та їхнього успішного впровадження. В умовах сильної невизначеності управлінський облік дозволяє формувати прогнози, що ґрунтуються на широкому спектрі даних.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА:

1. Гнилицька Л.В. Концептуалізація управлінського обліку як інформаційної основи економічної безпеки підприємства. Фінанси, облік і аудит. 2013. Випуск 2 (22). С. 185-192.
2. Штангрет А.М., Караїм М.М. Обліково-аналітичне забезпечення управління економічною безпекою підприємства. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2016. Випуск 4 (04). С. 252-256. \
3. Кухар М.Ф. Теоретичні засади обліково-аналітичного забезпечення управління економічною безпекою підприємств у контексті теорії сталого розвитку. Економіка і суспільство. Випуск 12. 2017. С. 691-695.
4. Глобальні принципи управлінського обліку. СІМА. 2017. URL: <https://www.cgma.org/content/dam/cgma/resources/reports/downloadabledocuments/ukranian-full-gmaps-document.pdf>